

PENSIOENREGLEMENT 2015

Versie 2015

Dit pensioenreglement is vastgesteld op 24 december 2015 en zal per 1 januari 2015 in werking treden. Dit reglement vervangt conform artikel 26 Pensioenreglement 2014.

Amstelveen, 24 december 2015

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco:

J.E.P. Bollen
Plaatsvervangend voorzitter

M.H. Koenen
Secretaris

Inhoudsopgave Pensioenreglement 2015

Artikel 1 – Definities	4
Artikel 2 – Deelnemerschap	7
Artikel 3 – Omschrijving van de pensioenaanspraken	8
Artikel 4 – Informatieverstrekking door het pensioenfonds	8
Artikel 5 – Levenslang ouderdomspensioen	10
Artikel 6 – Flexibilisering	11
Artikel 7 – Fiscale maximering	14
Artikel 8 – Keuzemogelijkheid: uitruil	14
Artikel 9 – Deeltijdpensionering	16
Artikel 10 – Partnerpensioen	17
Artikel 11 – Pensioen en scheiding	18
Artikel 12 – Wezenpensioen	20
Artikel 13 - Voortzetting deelnemerschap bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid o.g.v. de WIA	21
Artikel 14 - Voortzetting deelnemerschap bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid o.g.v. de WAO	22
Artikel 15 - Beëindiging van het deelnemerschap	24
Artikel 16 - Het wettelijk recht op waardeoverdracht	24
Artikel 17 – Afkoop	25
Artikel 18 – Deeltijdwerknemers	26
Artikel 19 - Bijdragen	26
Artikel 20 – Onvoorwaardelijke toeslagverlening deelnemers	27
Artikel 21 – Voorwaardelijke toeslagverlening op basis van prijscompensatie	27
Artikel 22 – Voorbehoud van de werkgever	28
Artikel 23 – Korting pensioenaanspraken en pensioenrechten door pensioenfonds	28
Artikel 24 – Algemene bepalingen	29

Artikel 25 - Overgangsbepalingen	.29
Artikel 26 – Inwerkingtreding	.30
Bijlage 1 – Flexibiliseringsfactoren	.31
Bijlage 2 – Berekeningsmethodiek Vaststelling voorwaardelijke aanvulling	.32
Bijlage 3 – Conversiefactoren	.40

Artikel 1 – Definities

In dit pensioenreglement zijn overgenomen de definities uit de statuten van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco (vanaf hier “het pensioenfonds” genoemd).

Verder wordt in dit pensioenreglement verstaan onder:

1. Werkgever

British American Tobacco Nederland B.V., gevestigd te Amstelveen; en
British American Tobacco Western Europe Region B.V., gevestigd te Amstelveen; en
British American Tobacco Holdings (The Netherlands) B.V., gevestigd te Amstelveen; en
het pensioenfonds, gevestigd te Amstelveen, voorzover het pensioenfonds werknemers in dienst heeft; en Theodorus Niemeyer B.V., gevestigd te Groningen, die enkel voor een in de statuten vastgelegd en aangewezen groep werknemers aan de pensioenregeling onder beheer van het pensioenfonds is aangesloten.

2. Werknemers

alle werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst, als bedoeld in artikel 7:610 van het Burgerlijk Wetboek, in dienst zijn van de werkgever met dien verstande dat dit in het geval van Theodorus Niemeyer B.V. enkel geldt voor een in de statuten van het pensioenfonds vastgelegd en aangewezen groep werknemers.

3. Pensioenaanspraak

het recht op een nog niet ingegaan pensioen, uitgezonderd overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.

4. Pensioenrecht

het recht op een ingegaan pensioen, uitgezonderd overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.

5. Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco, gevestigd te Amstelveen.

6. Uitvoeringsovereenkomst

de overeenkomst tussen werkgever en het pensioenfonds over de uitvoering van de geldende pensioenovereenkomst.

7. Pensioenovereenkomst

de overeenkomst tussen werkgever en werknemer betreffende pensioen.

8. Deelnemer

degene die op grond van artikel 2 van dit reglement als deelnemer aan deze pensioenregeling kan worden aangewezen.

9. Gewezen deelnemer

degene voor wie de deelneming is beëindigd zoals bedoeld in artikel 15 van dit reglement en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het pensioenfonds.

10. Pensioengerechtigde

degene voor wie op grond van een Pensioenovereenkomst en het geldende Pensioenreglement van het pensioenfonds het pensioen is ingegaan.

11. Gepensioneerde

pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan.

12. Partner

- a. de man of vrouw met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is gehuwd vóór de pensioendatum;
- b. de man of vrouw met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een conform het Burgerlijk Wetboek geregistreerd partnerschap is aangegaan vóór de pensioendatum;
- c. indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde niet is gehuwd en geen geregistreerd partnerschap is aangegaan, wordt op uitdrukkelijk verzoek van die (gewezen) deelnemer of gepensioneerde één man of vrouw, die ongehuwd is en géén geregistreerd partnerschap is aangegaan, met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde samenwoont door het pensioenfonds als partner erkend indien:
 - de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ten genoegen van het pensioenfonds aannemelijk maakt dat het samenlevingsverband ten minste een half jaar heeft voort geduurd, en
 - de betreffende partner geen familie is van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in de rechte lijn, en
 - de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en diens partner een vóór de pensioendatum notarieel verleden samenlevingsovereenkomst aan het pensioenfonds overleggen, inhoudende:
 1. de naam en de geboortedatum van zowel de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als de partner;
 2. de aanvangsdatum van het samenlevingsverband;
 3. het woonadres op die aanvangsdatum;
 4. (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden;
 5. de aanwijzing door de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde van de partner, met uitsluiting van iedere andere partner, als begunstigde van partnerpensioen;
 6. de beëindigingsvoorwaarden.In plaats van de bovengenoemde notariële akte kan de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ook een notariële verklaring aan het pensioenfonds overleggen inhoudende dat de samenlevingsovereenkomst aan de bepalingen van dit reglementsartikel voldoet.

13. Partnerschap

de formele relatie met een partner als bedoeld in lid 12 van dit artikel.

14. Scheiding

beëindiging van het partnerschap door:

- a. echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed;
- b. beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden of vermissing of omzetting in een huwelijk;
- c. beëindiging van het ongehuwde samenlevingsverband of de samenlevingsovereenkomst als bedoeld in lid 12, letter c, van dit artikel, anders dan door

overlijden of vermissing of het aangaan van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap met dezelfde partner.

15. Scheidingsdatum

de datum waarop de rechterlijke uitspraak houdende de scheiding of de beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt opgenomen in de registers van de burgerlijke stand, dan wel de datum waarop de samenlevingsovereenkomst wordt beëindigd conform de voorwaarden bedoeld in artikel 1, lid 12, letter c, onder 6.

16. Kinderen

het kind dat tot de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde reeds voor de pensioendatum in familierechtelijke betrekking staat en voorts pleeg- en stiefkinderen die naar het oordeel van het pensioenfonds als eigen kinderen worden onderhouden en opgevoed. Hierbij sluit het pensioenfonds in elk geval aan bij de definities en criteria volgens de wettelijke en fiscaal materiële regelingen ter financiële tegemoetkoming van de zorg en onderhoud van de hiervoor bedoelde kinderen.

17. Pensioendatum

de dag waarop de (gewezen) deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt.

18. Onvoorwaardelijke toeslagverlening

op de pensioenaanspraken van de deelnemers wordt met ingang van 1 januari 2016 jaarlijks per 1 januari toeslag verleend met een percentage dat gelijk is aan 3%.

19. Voorwaardelijke toeslagverlening

op de pensioenrechten, premievrije pensioenaanspraken, aanspraken op bijzonder partnerpensioen en de aanspraken die samenhangen met de voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid alsmede de pensioengrondslagen voor arbeidsongeschikte deelnemers waarover premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid plaatsvindt wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de aan de toeslagenambitie gerelateerde ex ante bepaalde maatstaf die gelijk is aan de stijging van het door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde Consumentenprijsindex-cijfer, reeks CPI - Alle Huishoudens (afgeleid), zoals deze zich van oktober tot en met oktober, voorafgaand aan het jaar waarin de toeslag wordt toegekend, heeft voorgedaan. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre de hiervoor genoemde pensioenrechten en –aanspraken worden aangepast. Indien en voor zover de toeslagenambitie onder honderd procentpunt is vastgesteld dan heeft dat geen invloed op de bepaling van de hoogte bij een achterstand in de toeslagverlening. De achterstand wordt derhalve bepaald op basis van de volledige ex ante maatstaf.

20. Voorziening Pensioenverplichtingen

op basis van de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van het pensioenfonds berekende voorziening die dient ter dekking van de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds.

21. DNB

De Nederlandsche Bank.

22. Ziekte

ziekte in de zin van artikel 7:629 van het Burgerlijk Wetboek dan wel in de zin van de Ziektewet.

23. Arbeidsongeschiktheid

arbeidsongeschiktheid conform de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen dan wel arbeidsongeschiktheid conform de Wet op de arbeidsongeschiktheids-verzekering.

24. Restverdiencapaciteit

het verschil tussen 100% en de mate van arbeidsongeschiktheid.

25. AOW

Algemene Ouderdomswet.

26. WAO

Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

27. WIA

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

28. Pensioenreglement 2014

het op 31 december 2014 geldende pensioenreglement.

29. Pensioenreglement 2015

het op 1 januari 2015 geldende pensioenreglement.

30. Gewezen partner / ex-partner

degene met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde volgens lid 13 van dit artikel een partnerschap heeft onderhouden en welke volgens artikel 12 van dit artikel is beëindigd.

31. Onbetaald verlof

een tussen werkgever en werknemer voor een gedeelte of het geheel van de arbeidstijd overeengekomen verlof, waarin de werknemer geen arbeid jegens de werkgever verricht en de werkgever geen loon aan de werknemer betaalt.

Artikel 2 - Deelnemerschap

1. Deelnemer is de werknemer die;
 - op 31 december 2014 deelnemer was in de zin van Pensioenreglement 2014 en op 1 januari 2015 een arbeidsovereenkomst met de werkgever heeft.
2. Het deelnemerschap eindigt:
 - a. op de dag waarop de (vervroegde) Pensioendatum wordt bereikt, tenzij de deelnemer met de werkgever is overeengekomen dat de arbeidsovereenkomst en het deelnemerschap na de pensioendatum geheel of gedeeltelijk wordt voortgezet;
 - b. per de eerste van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt;
 - c. door beëindiging van de arbeidsovereenkomst, anders dan wegens arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 13 of artikel 14;
 - d. door beëindiging van de periode van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 13 of artikel 14, gevolgd door toepassing van artikel 15;

3. Indien en voorzover de deelnemer na 31 december 2014 de arbeidsovereenkomst met de werkgever beëindigt en direct aansluitend een nieuwe arbeidsovereenkomst met de werkgever aangaat, wordt het deelnemerschap ononderbroken voortgezet alsof de deelnemer niet uit dienst is geweest.

Indien en voorzover het deelnemerschap eindigt als gevolg van het gestelde onder lid 2, onderdeel c of d van dit artikel, dan eindigt het deelnemerschap per de eerste van de maand.

Artikel 3 - Omschrijving van de pensioenaanspraken

1. De deelnemer heeft met inachtneming van de overige bepalingen van dit pensioenreglement aanspraak op:
 - a. levenslang ouderdomspensioen voor zichzelf;
 - b. partnerpensioen voor de partner;
 - c. wezenpensioen voor de kinderen;
 - d. bijzonder partnerpensioen voor de gewezen partner van de deelnemer.
2. Pensioenrechten worden aan het einde van iedere maand uitgekeerd in termijnen, elk groot één twaalfde deel van de jaarpensioenen omschreven in de volgende artikelen van dit pensioenreglement.
3. De aanspraak op levenslang ouderdomspensioen van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde kan zonder toestemming van diens partner niet bij overeenkomst tussen die (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en het pensioenfonds of de werkgever worden verminderd, anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de Pensioenwet, tenzij de partners het recht op pensioenverevening ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten. De aanspraak op partnerpensioen ten behoeve van de partner van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde kan zonder toestemming van die partner niet bij overeenkomst tussen de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en het pensioenfonds of de werkgever worden verminderd anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

Elk beding, strijdig met het bepaalde in de vorige twee volzinnen, is nietig.

Artikel 4 – Informatieverstrekking door het pensioenfonds

1. **Melding van wijzigingen**
Het pensioenfonds informeert de werknemer binnen drie maanden na een wijziging in de pensioenreglement over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen bij het pensioenfonds.
2. **Jaarlijks te verstrekken informatie**
Jaarlijks verstrekt het pensioenfonds aan de deelnemer:
 - a. een opgave van de verworven pensioenaanspraken;
 - b. een opgave van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken;
 - c. informatie over de toeslagverlening;

- d. een opgave van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaanroei van pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen (de 'factor A').

3. Informatie voor gewezen deelnemers

Bij beëindiging van de deelname verstrekt het pensioenfonds aan de deelnemer:

- a. een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken;
- b. informatie over de toeslagverlening;
- c. informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is;
- d. omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het fonds.

Nadien verstrekt het pensioenfonds aan de gewezen deelnemer ten minste een keer in de vijf jaar:

- a. een opgave van zijn opgebouwde pensioenaanspraken; en
- b. informatie over de toeslagverlening.

4. Informatie voor gewezen partners

Het pensioenfonds verstrekt degene die gewezen partner wordt en een aanspraak verkrijgt op bijzonder partnerpensioen:

- a. een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraak op partnerpensioen;
- b. informatie over de toeslagverlening;
- c. informatie die voor de gewezen partner specifiek van belang is.

Nadien verstrekt het pensioenfonds de gewezen partner ten minste een keer in de vijf jaar:

- a. een opgave van zijn/haar opgebouwde aanspraak op partnerpensioen op grond van artikel 11; en
- b. informatie over toeslagverlening.

5. Informatie voor pensioengerechtigden

Het pensioenfonds verstrekt degene die pensioengerechtigde wordt:

- a. een opgave van zijn pensioenrecht; en
- b. een opgave van de opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen; en
- c. informatie over toeslagverlening.

Nadien verstrekt het pensioenfonds de pensioengerechtigde jaarlijks:

- a. een opgave van zijn pensioenrecht; en
- b. een opgave van de opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen; en
- c. informatie over toeslagverlening.

- 6. Het pensioenfonds informeert de gewezen deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over die wijziging.

7. Informatie op verzoek

Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde op verzoek:

- a. het voor hem/haar geldende pensioenreglement;

- b. de statuten van het pensioenfonds;
- c. het jaarverslag en de jaarrekening van het fonds;
- d. de uitvoeringsovereenkomst;
- e. de voor hem/haar relevante informatie over beleggingen;
- f. de verklaring inzake beleggingsbeginselen als bedoeld in artikel 145 van de Pensioenwet;
- g. het kortetermijnherstelplan c.q. het langetermijnherstelplan indien van toepassing;
- h. informatie over de hoogte van de dekkingsgraad;
- i. informatie over het van toepassing zijn van een aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet;
- j. informatie over de aanstelling van een bewindvoerder;
- k. het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner op verzoek informatie die specifiek voor hem/haar relevant is;
- l. het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer op verzoek informatie over de consequenties van uitruil als bedoeld in artikel 8 van dit reglement;
- m. aan de gewezen deelnemer verstrekt het pensioenfonds op verzoek een opgave van de hoogte van zijn opgebouwde pensioenaanspraken;
- n. het pensioenfonds verstrekt de in sub a. tot en met j. van dit lid bedoelde informatie op verzoek ook aan vertegenwoordigers van (gewezen) deelnemers, van gewezen partners of van pensioengerechtigden;
- o. het pensioenfonds kan voor de verstrekking van de informatie zoals bedoeld in de leden f. tot en met j. van dit artikel kosten in rekening brengen bij de verzoeker.

8. Informatie bij vertrek naar een andere lidstaat

Het pensioenfonds verstrekt (gewezen) deelnemers en gepensioneerden die zich in een andere lidstaat vestigen informatie over hun pensioenaanspraken en pensioenrechten en over de mogelijkheden die hun op grond van de pensioenregeling worden geboden. De op grond van dit lid verstrekte informatie is ten minste overeenkomstig de informatie die wordt verstrekt aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden die in Nederland blijven.

Artikel 5 - Levenslang ouderdomspensioen

1. Het levenslang ouderdomspensioen gaat, indien geen gebruik gemaakt wordt van de reglementaire mogelijkheden van gehele of gedeeltelijke vervroeging of uitstel, in op de pensioendatum. Het levenslang ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand van overlijden van de gerechtigde op het levenslang ouderdomspensioen.

2. Berekeningsgrondslagen voor het levenslang ouderdomspensioen

De hoogte van het levenslang ouderdomspensioen is afhankelijk van:

- a. het aantal behaalde deelnemersjaren,
- b. de hoogte van de pensioengrondslag, die op zijn beurt afhankelijk is van:
 - de hoogte van het pensioengevend salaris; en
 - de hoogte van de franchise.

Deze begrippen worden in de volgende leden toegelicht.

3. Deelnemersjaren

Deelnemersjaren zijn de jaren gelegen tussen 1 januari 2015 en de datum waarop het deelnemerschap is beëindigd. Als deelnemersjaren worden tevens aangemerkt extra deelnemersjaren als gevolg van waardeoverdracht en extra deelnemersjaren toegekend op basis van eventuele conversie(s) uit overgangsbepalingen.

Deelnemersjaren worden vastgesteld in dagen nauwkeurig waarbij een jaar bestaat uit 12 maanden en voor een maand wordt uitgegaan van 30 dagen.

4. Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De pensioengrondslag wordt vastgesteld per de datum van aanvang van het deelnemerschap en daarna jaarlijks per 1 januari van het betreffende jaar.

Het pensioengevend salaris is per 1 januari 2015 gemaximeerd op € 100.000,- en wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de daarvoor geldende wettelijke bepaling. Het pensioengevend salaris bestaat uit de volgende (bruto) loonbestanddelen, mits deze ook feitelijk aan de deelnemer worden toegekend:

- 12 maal het overeengekomen basismaandsalaris;
- dertiende maand;
- vakantietoeslag.

Het pensioengevend salaris is exclusief alle overige aan het dienstverband verbonden emolumenten, geldend per 1 januari van het betreffende jaar, dan wel de latere datum van aanvang van het deelnemerschap.

De franchise wordt jaarlijks per 1 januari vastgesteld op basis van het op dat moment geldende fiscaal minimale drempelbedrag volgens artikel 18a lid 8 Wet op de loonbelasting 1964. Per 1 januari 2015 is de franchise gelijk aan € 12.642.

Indien en voor zover de pensioengrondslag na 1 januari daalt als gevolg van een salarisverlaging, dan zal de pensioenopbouw gelijktijdig voor het resterende gedeelte van het jaar aan de nieuwe pensioengrondslag worden aangepast.

5. Hoogte van het levenslang ouderdomspensioen bij ingang op de pensioendatum

Het levenslang ouderdomspensioen bedraagt voor ieder deelnemersjaar 1,875% van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag.

Artikel 6 – Flexibilisering

1. Vervroeging van het levenslang ouderdomspensioen

Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan het levenslang ouderdomspensioen (gedeeltelijk) ingaan op de eerste dag van een maand gelegen vóór de pensioendatum. De vroegste ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen is de eerste dag van de maand van het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

De mogelijkheid tot vervroeging wordt aan de (gewezen) deelnemer geboden onder voorwaarde dat als het vervroegde levenslange ouderdomspensioen eerder ingaat dan de 60-jarige leeftijd, het inkomen uit economische activiteiten verminderd wordt overeenkomstig het gedeelte waarvoor het pensioen vervroegd ingaat. Onder inkomen uit economische activiteiten wordt verstaan inkomen uit dezelfde dienstbetrekking, uit een andere dienstbetrekking of uit enige andere inkomensgenererende activiteit. Bij de beoordeling van de mate van vermindering van de economische activiteiten kunnen

betaalde economische activiteiten buiten beschouwing blijven die reeds werden verricht door de gepensioneerde tijdens het bestaan van de diensbetrekking met de werkgever, mits de bestaande activiteiten niet toenemen na de vervroegde ingangsdatum van het pensioen.

Een verzoek om vervroeging van het levenslang ouderdomspensioen wordt uitsluitend in behandeling genomen indien het verzoek ten minste zes maanden vóór de gewenste vervroegde ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen is ingediend bij het pensioenfonds, tenzij het pensioenfonds anders oordeelt.

2. Hoogte van het levenslang ouderdomspensioen bij vervroeging

Ingeval van (gedeeltelijke) vervroeging van het levenslang ouderdomspensioen wordt het conform artikel 5 lid 5 berekende levenslang ouderdomspensioen door het pensioenfonds op actuariële wijze (gedeeltelijk) verlaagd volgens voor mannen en vrouwen gelijke ruilvoeten.

Bij de (gedeeltelijke) verlaging als bedoeld in de vorige zin wordt door het pensioenfonds uitgegaan van de contante waarde van (een deel van) het per de berekeningsdatum opgebouwde levenslang ouderdomspensioen ingaand op de pensioendatum, dat is vastgesteld conform artikel 5 lid 5, alsmede van de vervroegde ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen.

Het pensioenfonds stelt richtlijnen voor actuariële verlaging van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen vast. Zie bijlage 1 voor de verwijzing naar de ruilvoeten en de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur van de ruilvoeten.

3. Uitstel van het levenslang ouderdomspensioen

Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan het levenslang ouderdomspensioen (gedeeltelijk) ingaan op de eerste dag van een maand gelegen na de pensioendatum. (Gedeeltelijk) uitstel van het levenslang ouderdomspensioen is, voor een deelnemer die het dienstverband met de werkgever tot een tijdstip gelegen na de pensioendatum geheel of gedeeltelijk wenst voort te zetten, alleen mogelijk indien de deelnemer dat met de werkgever schriftelijk is overeengekomen. Gedurende de uitstelperiode wordt de opbouw van het levenslang ouderdomspensioen, het partnerpensioen en het wezenpensioen stopgezet en premievrij gemaakt en worden de verkregen premievrije pensioenaanspraken als zodanig behandeld.

De uiterste ingangsdatum van het levenslang ouderdomspensioen is de eerste dag van de maand van het bereiken van de 69-jarige leeftijd, dan wel – indien dit eerder is – de datum waarop het levenslang ouderdomspensioen gelijk is aan het in artikel 7 bedoelde maximum.

Een verzoek om (gedeeltelijk) uitstel van het levenslang ouderdomspensioen wordt uitsluitend in behandeling genomen indien het verzoek ten minste zes maanden maar niet eerder dan twaalf maanden vóór de pensioendatum is ingediend bij het pensioenfonds, tenzij het pensioenfonds anders oordeelt.

4. Hoogte van het levenslang ouderdomspensioen bij uitstel

Ingeval van (gedeeltelijk) uitstel van het levenslang ouderdomspensioen wordt het conform artikel 5 lid 5 berekende levenslang ouderdomspensioen door het pensioenfonds op algemeen aanvaarde actuariële grondslagen (gedeeltelijk) verhoogd volgens voor mannen en vrouwen gelijke ruilvoeten. Bij de (gedeeltelijke) verhoging als bedoeld in de vorige zin wordt door het pensioenfonds uitgegaan van de contante waarde van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen ingaand op de pensioendatum, dat is vastgesteld conform artikel 5 lid 5, alsmede van de uitgestelde

ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen. Het pensioenfonds stelt richtlijnen voor actuariële verhoging van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen vast.

Zie bijlage 1 voor de verwijzing naar de ruilvoeten en de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur van de ruilvoeten.

5. Hoog/laag-constructie bij het levenslang ouderdomspensioen

De deelnemer heeft het recht om op de pensioendatum dan wel – indien van (gedeeltelijke) vervroeging of (gedeeltelijk) uitstel gebruik wordt gemaakt – op de daarvan afwijkende ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen, zijn alsdan ingaande levenslang ouderdomspensioen om te zetten in een ouderdomspensioen dat gedurende een door de deelnemer of gewezen deelnemer te bepalen periode, die uiterlijk eindigt op de eerste dag van de maand van het bereiken van de 72-jarige leeftijd, hoger is dan het oorspronkelijke levenslang ouderdomspensioen en in de periode daarna lager is dan het oorspronkelijke levenslang ouderdomspensioen.

Een en ander vindt plaats onder de voorwaarde dat – berekend op het tijdstip van omzetting – de hoogste uitkering van levenslang ouderdomspensioen niet meer dan 33,33% hoger is dan de laagste uitkering van levenslang ouderdomspensioen.

6. Laag/hog-constructie bij het levenslang ouderdomspensioen

De deelnemer heeft het recht om op de pensioendatum dan wel – indien van (gedeeltelijke) vervroeging of (gedeeltelijk) uitstel gebruik wordt gemaakt – op de daarvan afwijkende ingangsdatum van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen, zijn alsdan ingaande levenslang ouderdomspensioen om te zetten in een ouderdomspensioen dat gedurende een door de deelnemer of gewezen deelnemer te bepalen periode, die uiterlijk eindigt op de eerste dag van de maand van het bereiken van de 72-jarige leeftijd, lager is dan het oorspronkelijke levenslang ouderdomspensioen en in de periode daarna hoger is dan het oorspronkelijke levenslang ouderdomspensioen. Een en ander vindt plaats onder de voorwaarde dat – berekend op het tijdstip van omzetting – de hoogste uitkering van levenslang ouderdomspensioen niet meer dan 33,33% hoger is dan de laagste uitkering van levenslang ouderdomspensioen.

7. Bij toepassing van het bepaalde in de leden 1, 3, 5 of 6, wordt voor de berekening van het partnerpensioen, het wezenpensioen en het bijzonder partnerpensioen uitgegaan van het ouderdomspensioen dat zonder toepassing van het bepaalde in de genoemde leden zou zijn uitgekeerd.

8. Indien de (gewezen) deelnemer naast de mogelijkheid tot flexibilisering zoals bedoeld in de leden 1, 3, 5 of 6 tevens gebruik wenst te maken van de mogelijkheid tot uitruil van (een gedeelte van) het ouderdomspensioen, zoals bedoeld in artikel 8, lid 7, dan wel (een gedeelte van) het partnerpensioen, zoals bedoeld in artikel 8, lid 1, zal door het pensioenfonds eerst de hoogte van het ouderdomspensioen na de uitruil worden berekend. Vervolgens zal de hoogte van het ouderdomspensioen na flexibilisering, zoals bedoeld in dit artikel, worden berekend. Een en ander met dien verstande dat het ouderdomspensioen niet hoger is dan bepaald in artikel 7.

Artikel 7 – Fiscale maximering

1. Het totale levenslange ouderdomspensioen bedraagt maximaal 100% van het pensioengevend salaris.
Het levenslange partnerpensioen (inclusief bijzonder partnerpensioen) bedraagt maximaal 70% van het pensioengevend salaris.
Het wezenpensioen bedraagt voor ieder kind maximaal 14% (voor een volle wees als bedoeld in artikel 12 lid 2, onder d: 28%) van het pensioengevend salaris.
2. Het in het eerste lid opgenomen maximum ouderdomspensioen wordt opgevat inclusief per dienstjaar 1/40 deel van het AOW-pensioen voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, eerste lid, onderdeel b en zesde lid van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag over dat AOW-pensioen.
3. Voor het maximum van het levenslange partnerpensioen en wezenpensioen zoals bedoeld in lid 1 wordt rekening gehouden met respectievelijk 70% en 14% (voor een volle wees als bedoeld in artikel 12 lid 2, onder d: 28%) van het in het tweede lid genoemde bedrag per dienstjaar.
4. In afwijking van het bepaalde in dit artikel, kunnen het levenslange ouderdomspensioen, het levenslange partnerpensioen en het wezenpensioen meer bedragen dan de in lid 1 tot en met 3 genoemde maxima voor zover dat het gevolg is van:
 - a. aanpassing van het pensioen aan loon- of prijsontwikkeling;
 - b. variatie in de hoogte van de uitkeringen, onder de voorwaarden zoals gesteld bij of krachtens de Wet op de loonbelasting 1964;
 - c. waardeoverdracht van pensioenaanspraken;
 - d. uitruil van pensioensoorten, onder voorwaarden zoals gesteld bij of krachtens de Wet op de loonbelasting 1964;
 - e. aanpassing van de in de pensioenregeling vastgestelde ingangsdatum van het ouderdomspensioen aan de pensioenrichtleeftijd zoals deze is vastgelegd in artikel 18a lid 6 van de Wet op de loonbelasting 1964.
5. Bij de toepassing van dit artikel wordt rekening gehouden met de relevante beleidspublicaties van de belastingdienst.

Artikel 8 - Keuzemogelijkheid: uitruil

Verhoging van het ouderdomspensioen in ruil voor het partnerpensioen

1. Vanaf een half jaar maar ten minste drie maanden voor de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1 kunnen de deelnemer en de gewezen deelnemer kiezen voor een verhoging van de aanspraak op levenslang ouderdomspensioen in plaats van een aanspraak op partnerpensioen. De keuze geschiedt door middel van een keuzeformulier, dat na een daartoe strekkend verzoek door het pensioenfonds aan de (gewezen) deelnemer ter beschikking wordt gesteld.

2. Een verhoging van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer in plaats van de aanspraak op partnerpensioen, vindt slechts plaats indien de keuze blijkt uit het vóór de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1 door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier.
3. Een keuze van de (gewezen) deelnemer voor verhoging van het ouderdomspensioen in plaats van de aanspraak op partnerpensioen, heeft tot gevolg dat op grond van dit pensioenreglement de tot de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang – van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1 – opgebouwde aanspraak op levenslang ouderdomspensioen met de desbetreffende uitruilvoet wordt verhoogd (zie bijlage 1 voor de verwijzing naar de ruilvoeten en de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur van de ruilvoeten).

De opgebouwde aanspraak op partnerpensioen ten behoeve van de partner, met wie de (gewezen) deelnemer op de pensioendatum is gehuwd, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of samenwoont, vervalt (gedeeltelijk). Een en ander met inachtneming van het bepaalde in lid 6 van dit artikel. Een eenmaal gemaakte keuze is onherroepelijk.

De uitruilvoeten kunnen voor alle (gewezen) deelnemers, die nog geen gebruik hebben gemaakt van de in dit artikel opgenomen keuzemogelijkheid, door het pensioenfonds na ingewonnen actuariael advies worden gewijzigd. De factor van de uitruilvoet is afhankelijk van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen. Aan de hand van de toepasselijke ruilvoet kan worden vastgesteld hoeveel direct ingaand levenslang ouderdomspensioen op de (nieuwe) ingangsdatum wordt verkregen door uitruil van (een deel van) het opgebouwde partnerpensioen. Een eenmaal gemaakte keuze is onherroepelijk. Zie bijlage 1 voor de verwijzing naar de uitruilvoeten en de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur van de ruilvoeten.

4. Voor de (gewezen) deelnemer, die op de pensioendatum geen partner heeft, wordt de in het derde lid omschreven verhoging van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen automatisch toegepast.
5. Indien vóór de datum waarop dit artikel toepassing vindt reeds een aanspraak op bijzonder partnerpensioen als bedoeld in artikel 11 is toegekend, wordt een verhoging als bedoeld in het tweede lid van dit artikel slechts toegepast op het tot die datum opgebouwde levenslang ouderdomspensioen, nadat dit is verminderd met het levenslang ouderdomspensioen waarvan dat bijzonder partnerpensioen op de scheidingsdatum is afgeleid, rekening houdend met de (toegekende) toeslagen als bedoeld in artikelen 20 en 21.

Verhoging van het partnerpensioen in ruil voor ouderdomspensioen

6. Vanaf een half jaar maar ten minste drie maanden voor de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1, dan wel bij beëindiging van het deelnemerschap als bedoeld in artikel 15 kunnen de deelnemer en de gewezen deelnemer kiezen voor een verhoging van de aanspraak op partnerpensioen in plaats van een aanspraak op levenslang ouderdomspensioen. De keuze geschiedt door middel van een keuzeformulier, dat door het pensioenfonds aan de (gewezen)

deelnemer ter beschikking wordt gesteld.

7. Het pensioenfonds biedt de deelnemers bij beëindiging van de deelneming als bedoeld in artikel 15 en in het laatste jaar voor ingang van het ouderdomspensioen standaard de mogelijkheid, genoemd in lid 6, aan.
8. Een verhoging van het bovenstaande pensioen voor de partner, vindt slechts plaats indien de keuze blijkt uit het vóór de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1, dan wel bij beëindiging van het deelnemerschap als bedoeld in artikel 15 door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier, mits bij beëindiging van het deelnemerschap het ingevulde en door de voornoemde partijen ondertekend keuzeformulier binnen zes maanden na verzending van het keuzeformulier door het pensioenfonds is ontvangen.
9. Een keuze van de (gewezen) deelnemer en diens partner voor verhoging van het partnerpensioen in plaats van de aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, heeft tot gevolg dat op grond van dit pensioenreglement de tot de pensioendatum dan wel de datum van vervroegde ingang van (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6 lid 1, dan wel de bij beëindiging van het deelnemerschap als bedoeld in artikel 15 de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen voor de partner met wie de (gewezen) deelnemer op de pensioendatum is gehuwd, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of samenwoont, wordt verhoogd en dat de opgebouwde aanspraak op levenslang ouderdomspensioen gedeeltelijk vervalt. Een eenmaal gemaakte keuze op de pensioendatum voor uitruil ten behoeve van een verhoging van het partnerpensioen is onherroepelijk.
Zie bijlage 1 voor de verwijzing naar de ruilvoeten en de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur van de ruilvoeten.

De ruilvoeten waar in bijlage 1 naar verwezen wordt kunnen voor alle (gewezen) deelnemers, die nog geen gebruik hebben gemaakt van de in dit artikel opgenomen keuzemogelijkheid, door het pensioenfonds na ingewonnen actuariael advies worden gewijzigd.
10. Het partnerpensioen, inclusief bijzonder partnerpensioen, bedraagt na uitruil niet meer dan het gestelde in artikel 7 lid 1.
11. De in lid 7 omschreven mogelijkheid heeft geen betrekking op het deel van het ouderdomspensioen waarop een recht op uitbetaling rust als bedoeld in artikel 11 lid 6 van dit reglement.

Artikel 9 – Deeltijdpensionering

1. Deeltijdpensionering

Op verzoek van de deelnemer zal het pensioenfonds het levenslang ouderdomspensioen per de eerste dag van een maand vóór dan wel na de pensioendatum gedeeltelijk laten ingaan. Gedeeltelijke ingang van het levenslang ouderdomspensioen is, voor een deelnemer die het dienstverband met de werkgever tot de pensioendatum of tot een tijdstip gelegen na de pensioendatum gedeeltelijk wenst voort te zetten, alleen mogelijk indien de deelnemer dat met de werkgever schriftelijk is overeengekomen en het

dienstverband na deeltijdpensionering voor ten minste 50% van het voor de ingang van deeltijdpensionering geldende aantal arbeidsuren wordt voortgezet. Voortzetting van het dienstverband tot een tijdstip gelegen na de pensioendatum is slechts mogelijk tot uiterlijk de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 69-jarige leeftijd bereikt. Ingeval van uitstel wordt gedurende de uitstelperiode de opbouw van het levenslang ouderdomspensioen, het partnerpensioen en het wezenpensioen stopgezet en premievrij gemaakt en worden de premievrije pensioenaanspraken als zodanig behandeld.

Een verzoek tot gedeeltelijke ingang van het ouderdomspensioen dient door de deelnemer schriftelijk bij het pensioenfonds te worden ingediend ten minste zes maanden vóór de door de deelnemer gewenste ingangsdatum van het levenslang ouderdomspensioen dan wel – ingeval van uitstel van het levenslang ouderdomspensioen – ten minste zes maanden vóór de pensioendatum, tenzij de uitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds anders oordeelt.

2. Berekening levenslang ouderdomspensioen bij deeltijdpensionering vanaf de pensioendatum

Het gedeelte van het levenslang ouderdomspensioen dat ingaat, wordt berekend conform het bepaalde in artikel 5 lid 5 (levenslang ouderdomspensioen), naar rato van het gedeelte waarvoor het pensioen ingaat.

Het gedeelte van het tot de datum van gedeeltelijke ingang opgebouwde levenslang ouderdomspensioen dat niet ingaat wordt herrekend conform het bepaalde in artikel 6 lid 4 (uitstel) en wordt tot de uitgestelde ingangsdatum behandeld conform premievrije pensioenaanspraken. De pensioenopbouw wordt per de pensioendatum stopgezet.

3. Berekening levenslang ouderdomspensioen bij deeltijdpensionering vóór de pensioendatum

Het gedeelte van het levenslang ouderdomspensioen dat ingaat, wordt berekend conform het bepaalde in artikel 6 lid 2 (vervroeging), naar rato van het gedeelte waarvoor het pensioen ingaat.

Voor het gedeelte van het levenslang ouderdomspensioen dat niet ingaat vindt voortgezette pensioenopbouw tot de pensioendatum plaats, voor zover het dienstverband met de werkgever voortduurt.

Artikel 10 - Partnerpensioen

1. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de deelnemer of gewezen deelnemer of gepensioneerde. Het eindigt op de laatste dag van de maand van overlijden van de gerechtigde.

2. a. Het partnerpensioen is bij overlijden op of na het tijdstip waarop het levenslang ouderdomspensioen is ingegaan gelijk aan 70% van het levenslang ouderdomspensioen.

b. Bij overlijden van een deelnemer vóór de pensioendatum is het partnerpensioen gelijk aan 70% van het levenslang ouderdomspensioen dat de deelnemer had kunnen behalen indien hij/zij tot de pensioendatum zou hebben deelgenomen, met een pensioengrondslag gelijk aan die van het jaar van overlijden. Dit partnerpensioen wordt verminderd krachtens het artikel 11 toegekende bijzonder partnerpensioen en de daarop verleende toeslagen krachtens artikel 21.

- c. Het levenslang ouderdomspensioen dat de deelnemer had kunnen behalen zoals bedoeld in sub b van dit artikel is exclusief toekomstige jaarlijkse onvoorwaardelijke toeslagverlening.
 - d. Bij overlijden van een gewezen deelnemer is het partnerpensioen gelijk aan 70% van het levenslang ouderdomspensioen waarop de gewezen deelnemer bij beëindiging van het deelnemerschap aanspraak heeft verkregen vermeerderd met de krachtens artikel 21 eventueel verleende toeslagen en indien van toepassing verminderd met het krachtens artikel 11 toegekende bijzonder partnerpensioen en de daarop toegekende toeslagen krachtens artikel 21.
 - e. Indien het levenslang ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk wordt vervroegd of uitgesteld heeft dat geen gevolgen voor de hoogte van het opgebouwd partnerpensioen tenzij gelijktijdig wordt gekozen voor (gedeeltelijke) uitruil van het partnerpensioen voor extra ouderdomspensioen of uitruil van ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen. In dat geval zal de bepaling van artikel 6 lid 8 inacht worden genomen.
3. Het partnerpensioen wordt verlaagd met 2,5% voor elk vol jaar dat de partner meer dan tien jaar jonger is dan de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde. Indien de deelnemer, met inachtneming van internationaal privaatrecht, met meerdere partners rechtsgeldig is gehuwd dan wel een geregistreerd partnerschap is aangegaan en met inachtneming van internationaal privaatrecht tevens rechtsgeldig is gehuwd, wordt het bedrag van het partnerpensioen over alle partners in gelijke delen verdeeld.
 4. Het partnerpensioen ten behoeve van de partner als bedoeld in artikel 1, lid 12, letter c, wordt alleen toegekend als de gerechtigde op dat partnerpensioen aan de hand van een uittreksel uit het bevolkingsregister kan aantonen op het tijdstip van overlijden met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde of aspirant-deelnemer te hebben samengewoond.
 5. Indien de deelnemer na toepassing van artikel 11 wederom een partnerschap aangaat, heeft de deelnemer ten behoeve van de nieuwe partner aanspraak op een verlaagd partnerpensioen. Het verlaagde partnerpensioen is gelijk aan het in lid 2, letter b, omschreven bedrag, verminderd met het ingevolge artikel 11 bepaalde bijzonder partnerpensioen, dit laatste vermeerderd met de daarover krachtens artikel 21 verleende toeslagen.
 6. Het opnemen van onbetaald verlof tot een maximum van 18 maanden door de deelnemer tijdens de deelneming is niet van invloed op de dekking uit hoofde van het partnerpensioen.

Artikel 11 - Pensioen en scheiding

1. Bij scheiding van een deelnemer behoudt de gewezen partner aanspraak op een bijzonder partnerpensioen ter grootte van het partnerpensioen, dat zou zijn verkregen indien het deelnemerschap op de scheidingsdatum zou zijn beëindigd op de wijze als bedoeld in artikel 15.

2. Bij scheiding van een gewezen deelnemer of gepensioneerde behoudt de gewezen partner aanspraak op een bijzonder partnerpensioen ter grootte van 70% van het (op grond van artikel 15 behouden) levenslang ouderdomspensioen onder aftrek van een eventueel eerder afgeplitst bijzonder partnerpensioen vermeerderd met de daarover krachtens artikel 21 verleende toeslagen.
3. De gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ontvangt een bewijs van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen.
4. Partijen kunnen bij huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding, overeenkomen dat de leden 1 en 2 niet worden toegepast. De overeenkomst is slechts geldig indien hieraan een verklaring van het pensioenfonds is gehecht, dat het bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
5. De ongehuwde partners als bedoeld in artikel 1, lid 12, letter c, kunnen schriftelijk overeenkomen dat de leden 1 en 2 niet worden toegepast. De overeenkomst is slechts geldig indien hieraan een verklaring van het pensioenfonds is gehecht, dat het bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.

Wet verevening pensioenrechten bij scheiding

6. In geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed op of na 1 mei 1995 of ingeval van beëindiging van een geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden of vermissing of omzetting in een huwelijk, vindt verevening plaats van het tijdens het huwelijk dan wel geregistreerd partnerschap opgebouwde ouderdomspensioen conform de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.

Om het recht tot verevening te doen ontstaan jegens het pensioenfonds, dient binnen twee jaar na het tijdstip van de scheiding hiervan mededeling te zijn gedaan aan het pensioenfonds door een van beide echtgenoten door middel van het daarvoor bestemde, bij het pensioenfonds te verkrijgen formulier.

7. Het deel van het te verevenen levenslang ouderdomspensioen van de gewezen partner en het bijzonder partnerpensioen, vastgesteld overeenkomstig de leden 1 tot en met 5, kunnen onverminderd het bepaalde in lid 9 van dit artikel worden omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen voor de gewezen partner, mits wordt voldaan aan het navolgende:
 - a. de omzetting wordt door beide partijen overeengekomen bij huwelijkse voorwaarden of voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding;
 - b. binnen twee jaren na het tijdstip van de scheiding is hiervan mededeling gedaan aan het pensioenfonds door een van beide echtgenoten door middel van het daarvoor bestemde, bij het pensioenfonds te verkrijgen formulier;
 - c. het pensioenfonds heeft ingestemd met de omzetting (zie lid 8).
8. Het pensioenfonds zal niet instemmen met de beoogde omzetting als bedoeld in lid 7, indien een andere toeslageregeling is overeengekomen dan die welke is beschreven in artikel 21, of indien de omzetting die wordt overeengekomen voor het pensioenfonds verzekeringstechnisch nadelig is. Het pensioenfonds zal slechts instemmen met de omzetting indien het recht op ouderdomspensioen van de gewezen partner ingaat op de, bij het pensioenfonds geldende, pensioendatum.

Het pensioenfonds kan de instemming met de omzetting afhankelijk stellen van de uitslag van een medisch onderzoek naar de gezondheid van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.

9. Het bepaalde in de leden 6 en 7 is niet van toepassing indien partijen pensioenverevening hebben uitgesloten bij huwelijkse voorwaarden of voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding.
10. In geval van beëindiging van een partnerschap van ongehuwde partners als bedoeld in artikel 1, lid 12, letter c, kan het pensioenfonds de leden 6 tot en met 9 van dit artikel toepassen als ware sprake van echtscheiding, indien beide partijen dit zijn overeengekomen in de notarieel verleden samenlevingsovereenkomst dan wel in een notariële akte opgemaakt bij de ontbinding van de samenlevingsovereenkomst.

Artikel 12 - Wezenpensioen

1. Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het wezenpensioen loopt door tot de laatste dag van de maand waarin het kind de 18-jarige leeftijd bereikt. Het wezenpensioen kan ingaan of doorlopen voor kinderen ouder dan 18 jaar, indien en voor zolang zij studerend zijn krachtens de bepalingen van de Wet studiefinanciering 2000, . Het wezenpensioen voor een studerend kind loopt uiterlijk door tot de eerste dag van de maand waarin het kind de 25-jarige leeftijd bereikt. Het wezenpensioen eindigt op de laatste dag van de maand van overlijden van het kind.
2.
 - a. Het wezenpensioen bedraagt bij overlijden op of na het tijdstip waarop het levenslang ouderdompensioen is ingegaan per kind 14% van het levenslang ouderdompensioen.
 - b. Bij overlijden van een deelnemer vóór de pensioendatum is het wezenpensioen per kind gelijk aan 14% van het levenslang ouderdompensioen dat de deelnemer had kunnen behalen indien hij/zij tot de pensioendatum zou hebben deelgenomen, met een pensioengrondslag gelijk aan die van het jaar van overlijden.
 - c. Het levenslang ouderdompensioen dat de deelnemer had kunnen behalen zoals bedoeld in sub b van dit artikel is exclusief toekomstige jaarlijkse onvoorwaardelijke toeslagverlening.
 - d. Bij overlijden van een gewezen deelnemer vóór de pensioendatum is het wezenpensioen per kind gelijk aan 14% van het levenslang ouderdompensioen waarop de gewezen deelnemer bij beëindiging van het deelnemerschap aanspraak heeft verkregen.
 - e. Het wezenpensioen wordt verdubbeld wanneer het kind een volle wees is geworden.
 - f. Het wezenpensioen wordt aan ten hoogste vijf kinderen uitgekeerd. Indien meer dan vijf kinderen recht hebben op wezenpensioen wordt het wezenpensioen voor vijf kinderen over alle kinderen in gelijke delen verdeeld.
 - g. Indien het levenslang ouderdompensioen geheel of gedeeltelijk wordt vervroegd of uitgesteld heeft dat geen gevolgen voor de hoogte van het wezenpensioen.

Artikel 13 - Voortzetting deelnemerschap bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid op grond van de WIA

1. Gedurende de periode waarin de deelnemer recht heeft op loondoorbetaling bij ziekte ingevolge artikel 7:629 van het Burgerlijk Wetboek of recht heeft op een uitkering ingevolge de Ziektewet, wordt de pensioenopbouw over de deelnemersjaren gelegen na de 21ste verjaardag, voortgezet op basis van de laatstelijk voorafgaand aan de ziekte vastgestelde pensioengrondslag. De pensioengrondslag wordt verhoogd overeenkomstig de wijze waarop toeslagen worden verleend volgens artikel 21.
2. Gedurende de periode waarin de deelnemer aansluitend op de in lid 1 genoemde periode arbeidsongeschikt is, wordt de pensioenopbouw voortgezet, doch uiterlijk tot de pensioendatum, met dien verstande dat de pensioengrondslag met betrekking tot de voortzetting gedurende die periode wordt vastgesteld op basis van de laatstelijk voorafgaand aan de ziekte vastgestelde pensioengrondslag. De pensioengrondslag wordt verhoogd overeenkomstig de wijze waarop toeslagen worden verleend volgens artikel 21. Voortzetting vindt plaats op basis van de arbeidsduur zoals die tussen de werkgever en de deelnemer was overeengekomen onmiddellijk voorafgaand aan de aanvang van de ziekte als bedoeld in lid 1.

De mate van voortzetting is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en wordt vastgesteld volgens volgende tabel:

Mate van arbeidsongeschiktheid ontstaan tijdens deelnemerschap	Pensioenopbouw voortgezet voor
0% tot 35%	0%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	80%
80% tot 100%	100%

3. Zolang de arbeidsovereenkomst van de deelnemer met de werkgever bestaat, zijn op het deel van de pensioenaanspraken, waarop de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid niet van toepassing is, de bepalingen met betrekking tot de deeltijdwerknemers van toepassing. Indien en zodra de mate van arbeidsongeschiktheid zich wijzigt tijdens deze periode, wijzigt de mate van premievrije voortzetting van de verzekeringen dienovereenkomstig.
4. Zodra de arbeidsovereenkomst van de deelnemer met de werkgever wordt beëindigd, is op het in lid 3 bedoelde deel van de pensioenaanspraken het bepaalde in artikel 15 van toepassing. Indien en zodra de mate van arbeidsongeschiktheid wordt verlaagd, wijzigt de mate van premievrije voortzetting dienovereenkomstig. Indien en zodra de mate van arbeidsongeschiktheid wordt verhoogd, blijft de mate van premievrije voortzetting van de verzekeringen ongewijzigd.
5. Voor zover en zolang de deelnemer zijn restverdiencapaciteit bij de werkgever benut, wordt voor dat deel de pensioengrondslag vastgesteld op basis van het pensioengevend salaris waarop de deelnemer terzake van die restverdiencapaciteit

recht heeft, met dien verstande dat de pensioenopbouw niet kan uitgaan boven 100% van de opbouw waarop de deelnemer recht zou hebben als hij/zij niet arbeidsongeschikt zou zijn geweest.

6. Voor zover en zolang de deelnemer zijn restverdiencapaciteit benut anders dan bij de huidige werkgever en ter zake pensioen opbouwt in een pensioenregeling of een fiscale oudedagsreserve vormt, meldt de deelnemer dit onverwijld aan het pensioenfonds. De voortgezette pensioenopbouw op grond van dit reglement wordt in dat geval zodanig verlaagd dat de pensioenopbouw over de restverdiencapaciteit en de voortgezette pensioenopbouw op grond van dit reglement niet uitgaat boven 100% van de opbouw waarop de deelnemer recht zou hebben als hij/zij niet arbeidsongeschikt zou zijn geweest..
7. Voor een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde die arbeidsongeschikt is in de zin van de WIA gaat het levenslang ouderdomspensioen in op de pensioendatum, hetgeen betekent dat het bepaalde in artikel 6 lid 3 en lid 6, alsmede het bepaalde in artikel 9 niet van toepassing is zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt. In afwijking hiervan behoudt een gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemer het recht om een gedeelte van het ouderdomspensioen vroeger of later in te laten gaan dan de pensioendatum uit hoofde van dit reglement, voor zover het betreffende gedeelte van het ouderdomspensioen betrekking heeft op het arbeidsgeschikte gedeelte.

Op het door de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde genoten levenslang ouderdomspensioen wordt de door hem/haar genoten WIA-uitkering inclusief vakantieuitkering (voor zover deze betrekking heeft op loon verdiend bij de werkgever) in mindering gebracht. Ingeval van vermindering van de WIA-uitkering bij wijze van sanctie, wegens het niet voldoen aan de voorschriften van de uitkeringsinstantie, wordt door het pensioenfonds de in dit artikel neergelegde anticumulatiebepaling toegepast alsof de WIA-uitkering niet verminderd is door de uitkeringsinstantie.

8. Bij wijziging van het pensioenreglement op of ná 1 januari 2014 zal voor de arbeidsongeschikte deelnemer die arbeidsongeschikt is geworden vóór de wijziging, de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid vanaf het moment van inwerkingtreding van de wijziging plaatsvinden op grond van het nieuwe pensioenreglement.

Artikel 14 - Voortzetting deelnemerschap bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid op grond van de WAO

1. Tijdens een periode waarover een deelnemer uit hoofde van arbeidsongeschiktheid die is ontstaan tijdens het deelnemerschap aan deze pensioenregeling, ononderbroken aanspraak heeft op een uitkering krachtens de WAO zal, afhankelijk van het arbeidsongeschiktheidspercentage, over de deelnemersjaren gelegen na de 21ste verjaardag de opbouw van levenslang ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen premievrij worden voortgezet overeenkomstig de volgende tabel:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Pensioenopbouw voortgezet voor
15% tot 25%	20%
25% tot 35%	30%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	80%
80% tot 100%	100%

2. De pensioenopbouw die samenhangt met de arbeidsongeschiktheid vindt plaats op basis van de pensioengrondslag zoals deze van toepassing was bij aanvang van de periode van arbeidsongeschiktheid. De pensioengrondslag wordt verhoogd overeenkomstig de wijze waarop toeslagen worden verleend volgens artikel 21.
3. Bij beëindiging van de periode van arbeidsongeschiktheid anders dan wegens pensionering of overlijden, of bij vermindering van het arbeidsongeschiktheidspercentage onder 15%, vinden de bepalingen van artikel 15 toepassing. Artikel 15 zal niet worden toegepast indien en voorzover de door de beëindiging van de arbeidsongeschiktheid vrijgekomen arbeidscapaciteit weer wordt aangewend in dienst van de werkgever met dien verstande dat de pensioenopbouw niet kan uitgaan boven 100% van de opbouw waarop de deelnemer recht zou hebben als hij/zij niet arbeidsongeschikt zou zijn geweest.

Indien en zodra de mate van arbeidsongeschiktheid na beëindiging van het dienstverband met de werkgever wordt verlaagd, wijzigt de mate van premievrije voortzetting dienovereenkomstig. Indien en zodra na beëindiging van het dienstverband met de werkgever de mate van arbeidsongeschiktheid wordt verhoogd, blijft de mate van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw ongewijzigd.

4. Voor een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde die arbeidsongeschikt is in de zin van de WAO gaat het levenslang ouderdomspensioen in op de pensioendatum, hetgeen betekent dat het bepaalde in artikel 6 lid 3 en lid 6, alsmede het bepaalde in artikel 9 niet van toepassing is zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt. In afwijking hiervan behoudt een gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemer het recht om een gedeelte van het ouderdomspensioen vroeger of later in te laten gaan dan de pensioendatum uit hoofde van dit reglement, voor zover het betreffende gedeelte van het ouderdomspensioen betrekking heeft op het arbeidsgeschikte gedeelte.

Op het door de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde genoten levenslang ouderdomspensioen wordt de door hem/haar genoten WAO-uitkering inclusief vakantieuitkering (voorzover deze betrekking heeft op loon verdiend bij de werkgever) in mindering gebracht. Ingeval van vermindering van de WAO-uitkering bij wijze van sanctie, wegens het niet voldoen aan de voorschriften van de uitkeringsinstantie, wordt door het pensioenfonds de in dit artikel neergelegde anticumulatiebepaling toegepast alsof de WAO-uitkering niet verminderd is door de uitkeringsinstantie. ‘

5. Bij wijziging van het pensioenreglement op of na ná 1 januari 2014 zal voor de arbeidsongeschikte deelnemer die arbeidsongeschikt is geworden vóór de wijziging, de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid vanaf het moment van inwerkingtreding van de wijziging plaatsvinden op grond van het nieuwe pensioenreglement.

Artikel 15 - Beëindiging van het deelnemerschap

1. Indien het deelnemerschap eindigt anders dan door overlijden of ingang van het ouderdomspensioen, gelden de volgende bepalingen:
 - a. De gewezen deelnemer behoudt een premievrije aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen.
 - b. De bij a. bedoelde premievrije aanspraken worden berekend conform het bepaalde in de artikelen 5, 10 en 12 op basis van het aantal tot de beëindiging van het deelnemerschap verkregen deelnemersjaren. De premievrije aanspraken worden onmiddellijk en volledig afgefinancierd. Artikel 19 is van overeenkomstige toepassing.
 - c. De gewezen deelnemer ontvangt een bewijs van de premievrije aanspraken.

Artikel 16 - Het wettelijk recht op waardeoverdracht

1. Het pensioenfonds is verplicht om na een verzoek van de gewezen deelnemer tot waardeoverdracht de overdrachtswaarde van diens pensioenaanspraken over te dragen indien:
 - a. er sprake is van een individuele beëindiging van de dienstbetrekking dan wel individuele beëindiging van de deelneming; en
 - b. die waardeoverdracht ertoe strekt het de gewezen deelnemer mogelijk te maken pensioenaanspraken te verwerven bij de ontvangende pensioen-uitvoerder van de nieuwe werkgever of de beroepspensioenregeling. Indien het verzoek van de gewezen deelnemer tot waardeoverdracht partnerpensioen betreft is voor de waardeoverdracht van dit partnerpensioen tevens vereist dat de partner die begunstigde is voor het partnerpensioen met de waardeoverdracht instemt.
2. De in lid 1 genoemde plicht tot waardeoverdracht geldt niet zolang:
 - a. de ontvangende pensioenuitvoerder een pensioenfonds is en de technische voorzieningen van het overdragende dan wel ontvangende pensioenfonds niet meer volledig door waarden worden gedekt; of
 - b. de ontvangende pensioenuitvoerder een verzekeraar is:
 - 1°. waarop de noodregeling als bedoeld in artikel 3:160 van de Wet op het financieel toezicht van toepassing is; of
 - 2°. die failliet is.
 - c. de waardeoverdracht betrekking heeft op pensioenaanspraken ondergebracht bij het pensioenfonds, indien de deelneming is geëindigd vóór 8 juli 1994.
3. De vaststelling van de overdrachtswaarde zoals bedoeld in lid 1 en de procedure aangaande de waardeoverdracht, geschiedt conform de krachtens de Pensioenwet vastgestelde reken- en procedureregels.

Artikel 17 – Afkoop

1. Het pensioenfonds heeft het recht om op zijn vroegst twee jaar na beëindiging van de deelneming pensioenaanspraken van een gewezen deelnemer af te kopen, indien op basis van de tot het tijdstip van beëindiging opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen de uitkering van het ouderdomspensioen op jaarbasis op de reguliere ingangsdatum minder zal bedragen dan € 462,88 per jaar (voor 2015), tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart. Als onderdeel van de in de eerste volzin genoemde pensioenaanspraken kunnen tevens worden aangemerkt de eventueel bij het ouderdomspensioen behorende aanspraken op partnerpensioen en wezenpensioen, tenzij er sprake is van bijzonder partnerpensioen.
2. Indien de reguliere ingangsdatum van het ouderdomspensioen ligt voor het verstrijken van de in het eerste lid genoemde termijn van twee jaar, heeft het pensioenfonds het recht om bij de ingang van het ouderdomspensioen een aanspraak op ouderdomspensioen en eventuele andere aanspraken ten behoeve van de gepensioneerde of zijn nabestaanden af te kopen, indien de uitkering van het ouderdomspensioen op de ingangsdatum minder bedraagt dan € 462,88 per jaar (voor 2015).

Indien het pensioenfonds gebruik wenst te maken van het in het eerste lid bedoelde recht, informeert het pensioenfonds de gewezen deelnemer over zijn besluit hieromtrent binnen zes maanden na afloop van de periode van twee jaar na beëindiging van de deelneming en gaat over tot de uitbetaling van de afkoopwaarde binnen die termijn van zes maanden.

Indien het pensioenfonds gebruik wenst te maken van het in het tweede lid bedoelde recht, informeert het pensioenfonds de gepensioneerde over zijn besluit hieromtrent binnen zes maanden na de ingang van het pensioen en gaat over tot de uitbetaling van de afkoopwaarde binnen die termijn van zes maanden.

3. Het pensioenfonds kan ná de in het derde lid bedoelde termijn van twee jaar en zes maanden afkopen, indien:
 - a. De gewezen deelnemer of gepensioneerde daarmee instemt; en
 - b. De hoogte van het ouderdomspensioen op jaarbasis per 1 januari van dat jaar lager is dan het in het eerste lid bedoelde grensbedrag.
4. Het pensioenfonds heeft jegens de partner het recht om een recht op partnerpensioen en eventueel wezenpensioen ten behoeve van de nabestaanden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde af te kopen, indien de uitkering van het partnerpensioen op jaarbasis op de ingangsdatum minder bedraagt dan het in lid 1 vermelde bedrag.

Indien het pensioenfonds gebruik maakt van deze mogelijkheid, informeert het fonds de nabestaande hierover binnen zes maanden na de ingangsdatum en gaat binnen die termijn over tot uitbetaling van de afkoopwaarde aan de partner.
5. Jegens de gewezen partner heeft het pensioenfonds het recht om een aanspraak op bijzonder partnerpensioen af te kopen indien de uitkering van het partnerpensioen op jaarbasis op de ingangsdatum minder bedraagt dan het in lid 1 vermelde bedrag. Indien het pensioenfonds gebruik maakt van deze mogelijkheid, informeert het fonds de gewezen partner hierover binnen zes maanden na de melding van de scheiding

en gaat binnen die termijn over tot uitbetaling van de afkoopwaarde aan de gewezen partner.

6. Het pensioenfonds kan ná de in het zesde en zevende lid bedoelde termijn afkopen indien:
 - a. De (gewezen) partner daarmee instemt;
 - b. Indien de hoogte van het partnerpensioen op jaarbasis per 1 januari van dat jaar lager is dan het in lid 1 vermelde bedrag.
7. De hoogte van de afkoopwaarde zal worden bepaald aan de hand van de afkoopvoeten waar in Bijlage 1 naar verwezen wordt.
8. Afkoop geschiedt volgens de wijze zoals voorgeschreven in de Pensioenwet en de Invoerings- en aanpassingswet.

Artikel 18 - Deeltijdwerknemers

Indien een deelnemer een arbeidsovereenkomst heeft of heeft gehad voor minder dan het voor zijn/haar functie geldende normale aantal uren bij de werkgever, gelden de volgende bijzondere bepalingen:

- a. de deeltijdfactor is gelijk aan het deel dat het overeengekomen aantal uren uitmaakt van het normale aantal uren geldend voor zijn/haar functie.
- b. het pensioengevend salaris wordt voor de deeltijd deelnemer omgerekend naar een voltijds pensioengevend salaris, door het conform artikel 5 lid 4 berekende pensioengevend salaris te delen door de deeltijdfactor, waarbij het berekende voltijds pensioengevend salaris ten hoogste wordt gesteld op het in artikel 5 lid 4 genoemde maximum. De pensioenberekeningen worden gebaseerd op het aldus berekende voltijds pensioengevend salaris.
- c. bij de berekening van het levenslang ouderdompensioen dat in enig jaar wordt opgebouwd, wordt het deelnemersjaar vermenigvuldigd met de deeltijdfactor van dat jaar. Voor de berekening van het tot de pensioendatum behaaltbare levenslang ouderdompensioen als bedoeld in artikel 10, lid 2 en artikel 12, lid 2 wordt er van uitgegaan, dat de laatst vastgestelde deeltijdfactor tot de pensioendatum onveranderd blijft.
- d. voor een deeltijd deelnemer die tevens arbeidsongeschikt is in de zin van artikel 13 of artikel 14, wordt de deeltijdfactor gekort, indien en voor zover de in een percentage uitgedrukte deeltijdfactor vermeerderd met het percentage van gedeeltelijke pensioenopbouw uit hoofde van arbeidsongeschiktheid méér bedraagt dan 100%.
- e. wijzigingen van de deeltijdfactor worden in aanmerking genomen op de eerste dag van de maand volgend op de wijziging.

Artikel 19 – Bijdragen

1. De pensioenregeling onder werking van dit pensioenreglement kent geen eigen bijdrage voor de deelnemer. De werkgever is overeenkomstig de bepalingen in de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever een bijdrage verschuldigd.

Artikel 20 – Onvoorwaardelijke toeslagverlening deelnemers

1. Met ingang van 1 januari 2016 worden de pensioenaanspraken van de deelnemers jaarlijks per 1 januari verhoogd met een percentage dat gelijk is aan 3%. Dit geldt uitdrukkelijk niet voor de pensioenaanspraken als bedoeld in artikel 25 lid 1.
2. De verhoging als bedoeld in lid 1 van dit artikel komt volledig voor rekening van de werkgever.

Artikel 21 - Voorwaardelijke toeslagverlening op basis van prijscompensatie

1. De pensioenrechten, de premievrije pensioenaanspraken, de aanspraken op bijzonder partnerpensioen en de aanspraken die samenhangen met de voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid alsmede de pensioengrondslagen voor arbeidsongeschikte deelnemers waarover premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid plaatsvindt komen jaarlijks per 1 januari in aanmerking voor een verhoging door middel van toeslagverlening.

Deze toeslagverlening is maximaal gelijk aan het door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde Consumentenprijsindexcijfer, reeks CPI - Alle Huishoudens (afgeleid), zoals deze zich gedurende de periode van oktober tot en met oktober voorafgaand aan het jaar waarin de toeslag wordt toegekend heeft voorgedaan. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks of en in hoeverre de pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Het bestuur baseert deze beslissing in de basis op de wettelijke bepalingen met betrekking tot toeslagverlening, maar behoudt zich het recht voor om in bepaalde gevallen beleidsmatig hiervan af te wijken. Voor de vaststelling of, en in hoeverre, de in dit lid genoemde pensioenrechten en pensioenaanspraken onder normale omstandigheden worden aangepast en een eventuele inhaaltoeslag wordt toegepast, wordt verwezen naar de toeslagenstaffel in lid 2. Zodra voorgaand genoemd indexcijfer niet langer door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt vastgesteld, zal dit door een gelijksoortig indexcijfer worden vervangen.

- 2.

Hoogte dekkingsgraad	Toeslag mechanisme
<110% beleidsdekkingsgraad	Geen toeslag
Tussen 110% beleidsdekkingsgraad en 100% reële dekkingsgraad	Gedeeltelijke toeslagverlening volgens principe "Toekomstbestendig indexeren"
100% reële dekkingsgraad	Volledige toeslag
>100% reële dekkingsgraad	Inhaaltoeslag volgens wettelijke bepalingen

Voor de vaststelling van de beleidsdekkingsgraad en de reële dekkingsgraad wordt verwezen naar de betreffende wettelijke bepalingen.

3. De toeslag is uitgedrukt in een percentage en wordt toegekend over de som van het pensioen, dan wel over de met eerder verleende toeslagen laatst geldende pensioengrondslag van de arbeidsongeschikte deelnemer.

Artikel 22 - Voorbehoud van de werkgever

1. De werkgever heeft zich het recht voorbehouden de betaling van de krachtens artikel 19 verschuldigde werkgeversbijdragen geheel of gedeeltelijk te beëindigen in geval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden.
2. De werkgever kan de pensioenovereenkomst zonder instemming van de werknemer wijzigen indien sprake is van een zodanig zwaarwichtig belang van de werkgever dat het belang van de werknemer dat door de wijziging zou worden geschaad daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken.
3. Indien de werkgever van het in lid 1 dan wel het in lid 2 bedoelde recht gebruik maakt, zal het pensioenfonds de deelnemers terstond daarvan in kennis stellen en zich beraden over de noodzaak het pensioenreglement aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden. Indien deze aanpassing noodzakelijk is, zal dit pensioenreglement worden gewijzigd.
4. Een aanpassing zoals bedoeld in lid 1 dan wel lid 2, die tot gevolg heeft dat de aanspraken uit hoofde van dit pensioenreglement worden verlaagd of beperkt dan wel dat de pensioenregeling wordt beëindigd, zal niet van invloed zijn op de aanspraken van de deelnemers voor zover die overeenkomstig de bepalingen van dit reglement kunnen worden toegerekend over reeds verkregen deelnemersjaren.

Artikel 23 – Korting pensioenaanspraken en pensioenrechten door pensioenfonds

1. Het pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:
 - a. de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt;
 - b. het pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet om uiterlijk binnen drie jaar te voldoen aan de eisen die op grond van artikel 131 Pensioenwet worden gesteld aan het minimaal vereist eigen vermogen.
2. Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.
3. De vermindering, bedoeld in het eerste lid, kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 24 - Algemene bepalingen

1. Het pensioenfonds kan een overeenkomst van verzekering aangaan met een verzekeraar in de zin van artikel 1 van de Pensioenwet, met inachtneming van de statuten en de Pensioenwet.
2. Voor zover het pensioenfonds ter waarborging van de pensioenverplichtingen op het leven van een deelnemer of zijn betrekkingen een herverzekering heeft gesloten, zullen de pensioenverplichtingen jegens de betrokkenen door het pensioenfonds niet wijzigen, indien en naarmate de herverzekeraar in eventuele afwijking van de overeenkomst van herverzekering de herverzekerde bedragen niet of niet volledig uitkeert.
3. De uitbetaling van pensioenen en van andere uitkeringen geschiedt in euro's aan de gerechtigde of aan diens wettelijke vertegenwoordiger, dan wel onder overlegging van een bewijs van machtiging aan diens gemachtigde. Bij uitbetaling dient desverlangd een bewijs van in leven zijn van de gerechtigde te worden overgelegd.
4. De deelnemer is verplicht om het pensioenfonds schriftelijk opgave te doen van de aanwezigheid van kinderen, van het aangaan van een partnerschap en van scheiding. De deelnemer, met een partner in de zin van artikel 1, lid 12, letter c, is verplicht bij aanvang van het bestaan van het samenlevingsverband of een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst en vervolgens bij iedere wijziging, hiervan melding te maken bij het pensioenfonds. De deelnemers en andere rechthebbenden dienen het pensioenfonds desgevraagd alle inlichtingen te verschaffen, die voor een juiste uitvoering van dit reglement gewenst zijn. Bij weigering of bij onjuiste inlichtingen worden de pensioenaanspraken naar de eisen van redelijkheid en billijkheid vastgesteld.
5. De aanspraken ingevolge deze pensioenregeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.
6. De bepalingen in de statuten en uitvoeringsovereenkomst zijn van kracht op dit pensioenreglement.

Artikel 25 – Overgangsbepalingen

1. De pensioenaanspraken die tot en met 31 december 2014 onder werking van Pensioenreglement 2014 zijn opgebouwd, worden vanaf 31 december 2014 premievrij aangehouden met inachtneming van de bepalingen van dat pensioenreglement. Deze pensioenaanspraken komen op 1 januari 2016 voor het eerst in aanmerking voor een toeslag als bedoeld in artikel 21 van Pensioenreglement 2015.
2. De deelnemer die per 31 december 2005 reeds deelnemer was aan het op deze datum geldende pensioenreglement heeft recht op een voorwaardelijke aanvulling op de pensioenaanspraken.

De berekeningsmethodiek voor de vaststelling van deze voorwaardelijke aanvulling is vastgelegd in bijlage 2.

De opbouw en financiering van deze voorwaardelijke aanvulling op de pensioenaanspraken vindt uiterlijk plaats op 31 december 2020 dan wel indien de (vervroegde) pensioendatum ligt voor 1 januari 2021, voor die ingangsdatum. Bij beëindiging van het deelnemerschap anders dan door (vervroegde) pensionering voor 1 januari 2021, heeft de deelnemer geen aanspraak op deze voorwaardelijke aanvulling. Bij voortzetting van het deelnemerschap tot 1 januari 2021 dan wel de (vervroegde) pensioendatum ontstaat er een onvoorwaardelijk recht op een aanvulling op de pensioenaanspraken op 1 januari 2021 dan wel indien de (vervroegde) pensioendatum ligt voor 1 januari 2021 op de (vervroegde) pensioendatum, die wordt vastgesteld volgens Pensioenreglement 2006.

De standaard ingangsdatum van de alsdus op basis van Pensioenreglement 2006 vastgestelde aanvulling op het ouderdomspensioen wordt onder herrekening met de op 31 december 2013 geldende ruilfactoren uitgesteld naar de pensioendatum volgens Pensioenreglement 2014. Overgang naar Pensioenreglement 2015 heeft geen gevolgen voor de hoogte van de voornoemde pensioenaanspraken.

Deze aanspraken worden aangehouden als premievrije aanspraken welke voorwaardelijk worden verhoogd op basis artikel 21 van pensioenreglement 2015.

Artikel 26 – Inwerkingtreding

Dit pensioenreglement is in werking getreden op 1 januari 2015. Dit pensioenreglement vervangt voor degenen die op 1 januari 2015 deelnemer zijn in de zin van dit pensioenreglement, het op 31 december 2014 geldende pensioenreglement van het pensioenfonds. De aanspraken op pensioen die een deelnemer heeft opgebouwd tot 1 januari 2015 op grond van het op 31 december 2014 geldende pensioenreglement zijn premievrij gemaakt.

Bijlage 1 Flexibiliseringsfactoren

De flexibiliseringsfactoren worden door de actuaire, aangesloten bij het pensioenfonds, periodiek berekend en ter vaststelling aan het bestuur voorgelegd. Bij bestuursvergadering worden de flexibiliseringsfactoren door het bestuur van het pensioenfonds vastgesteld. Door het variabele karakter zijn de flexibiliseringsfactoren met de bijbehorende (maximale) geldigheidsduur niet in deze bijlage opgenomen en wordt hierbij verwezen naar de meest recente factoren en bijbehorende (maximale) geldigheidsduur die door het bestuur zijn vastgesteld en via de website van het fonds zijn gepubliceerd dan wel bij het pensioenfonds opvraagbaar zijn.

Bijlage 2 Berekeningsmethodiek Vaststelling voorwaardelijke aanvulling

In deze bijlage wordt de berekeningsmethodiek vastgelegd voor het vaststellen van de hoogte van de voorwaardelijke aanvulling voor de deelnemer die zowel op 31 december 2005 als op 1 januari 2006 deelnemer was aan het op deze datum geldende pensioenreglement.

Stap 1: Berekening reglementair tijdelijk ouderdomspensioen per 31 december 2005

Op grond van het per 31 december 2005 geldende pensioenreglement wordt per 31 december 2005 het opgebouwde tijdelijk ouderdomspensioen vastgesteld over het aantal deelnemersjaren tot 31 december 2005.

Stap 2: Berekening tijdelijk ouderdomspensioen overgangsregeling per 31 december 2005

Het tijdelijk ouderdomspensioen wordt voor de overgangsregeling als volgt berekend. Voor elk jaar vanaf het bereiken van de 25-jarige leeftijd (ongeacht de leeftijd bij indiensttreding) tot en met 31 december 2005, bedraagt het tijdelijk ouderdomspensioen 2,7% per jaar van het volledig tijdelijk ouderdomspensioen zoals dit van toepassing was op 31 december 2005. Gedeelten van een jaar worden op volle kalendermaanden naar boven afgerond. Indien de deelnemer een arbeidsovereenkomst heeft of heeft gehad voor minder dan het voor zijn/haar functie geldende normale aantal arbeidsuren bij de werkgever, wordt, bij de berekening van de hoogte van het tijdelijk ouderdomspensioen, het aantal jaren vermenigvuldigd met het gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren die van toepassing waren gedurende alle deelnemersjaren. Jaren gelegen in de periode vanaf het bereiken van de 25-jarige leeftijd tot de datum indiensttreding worden eveneens vermenigvuldigd met het gewogen gemiddelde van de deeltijdfactoren die van toepassing waren gedurende alle deelnemersjaren.

Stap 3: Beoordeling recht op voorwaardelijke aanvulling

Per 31 december 2005 wordt de waarde vastgesteld van de totale opgebouwde aanspraken op grond van het per 31 december 2005 geldende pensioenreglement over het aantal deelnemersjaren tot 1 januari 2006 en in mindering gebracht op de waarde van de totale aanspraken op grond van het reglement dat vanaf 1 januari 2006 over dezelfde deelnemersjaren van toepassing zou zijn geweest. Bij een positief saldo heeft de deelnemer recht op een voorwaardelijke aanvulling op de pensioenaanspraken.

Stap 4: Vaststellen hoogte voorwaardelijke aanvulling

Indien de contante waarde van het onder stap 2 berekende tijdelijk ouderdomspensioen groter is dan de contante waarde van het onder stap 1 berekende tijdelijk ouderdomspensioen en in stap 3 is vastgesteld dat de deelnemer recht heeft op een voorwaardelijke aanvulling op de pensioenaanspraken, wordt de voorwaardelijke aanvulling vastgesteld op basis van het verschil tussen de contante waarde van het

onder stap 2 berekende tijdelijk ouderdomspensioen en de contante waarde van het onder stap 1 berekende tijdelijk ouderdomspensioen. De contante waarde van de voorwaardelijke aanvulling is echter maximaal gelijk aan het positieve saldo zoals bepaald in stap 3. Vervolgens wordt de voorwaardelijke aanvulling omgezet in een levenslang ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen op basis van Pensioenreglement 2006.